

Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om brandvarnare i bostäder

LUPPHÄND

Räddningstjänst och förebyggande åtgärder
enligt lagen om skydd mot olyckor

Statens räddningsverk meddelar föreskrifter och allmänna råd inom följande lagstiftningsområden:

- Allvarliga kemikalieolyckor
- Brandfarliga och explosiva varor
- Civilt försvar
- Ordning och säkerhet
- Räddningstjänst och förebyggande åtgärder enligt lagen om skydd mot olyckor
- Teknisk kontroll
- Transport av farligt gods

Beställningsadress
Norstedts Juridik AB
Kundservice
106 47 Stockholm

Telefon
08-690 91 90
Fax
08-690 91 91

E-post
kundservice@nj.se
Internet
www.fritzes.se

ISSN
0283-6165

Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om brandvarnare i bostäder;

beslutade den 6 februari 2004.

Enligt 2 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor skall ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Boverket har med stöd av förordningen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m. (1994:1215), meddelat föreskrifter (BFS 1993:57) om krav på anordningar för tidig varning vid brand inom byggnader som används för visst ändamål, t.ex. vårdanläggningar och bostäder. Föreskrifterna gäller för byggnader som nyuppförs och för tillbyggnader.

Räddningsverket meddelar härmed följande allmänna råd och kommentarer om brandvarnare i bostäder. Räddningsverkets meddelande 2001:1 med allmänna råd och kommentarer om brandvarnare i bostäder upphör samtidigt att gälla.

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. De är inte tvingande, utan deras funktion är att förtydliga innebörden i en författning (lag, förordning eller myndighetsföreskrifter) och att ge generella rekommendationer om deras tillämpning.

Allmänna råd är markerade med grå bakgrund.

Statens räddningsverk

ELISABETH SÖDERBERG

Ulf Lindén
(Enheten för bebyggelse och miljö)

Bakgrund

Tiden från brandstart till en fullt utvecklad rumsbrand är ofta mycket kort. Till följd av den rök- och värmeutveckling som sker vid brand i byggnadsmaterial och inredningsdetaljer, uppstår en kritisk situation för människor som vistas i byggnaden redan efter några minuter från brandstart.

Den som tidigt uppmärksammas på en brand har väsentligt ökade möjligheter att kunna sätta sig i säkerhet och därmed undvika att skadas till följd av branden. Om en brand upptäcks i ett tidigt skede ökar även möjligheterna att kunna släcka branden och därigenom begränsa skador på egendom och miljö.

Ägare och nyttjanderättshavares skyldigheter

Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall, enligt 2 kap. 2 § lagen om skydd mot olyckor, i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

För att hindra eller begränsa skador till följd av bränder bör varje byggnad som stadigvarande eller tillfälligt är avsedd att användas för bostadsändamål vara försedd med erforderligt antal fast installerade och fungerande brandvarnare eller motsvarande anordning för tidig varning vid brand.

Exempel på byggnader som tillfälligt används för bostadsändamål är fritidshus, övernattningsrum eller liknande utrymmen.

Ansvarsförhållandet mellan ägare och nyttjanderättshavare (vanligen fastighetsägare och hyresgäst) kan lämpligen klargöras i hyreskontrakt eller någon annan form av avtal mellan parterna. Om inte annat avtalas bör ägaren svara för installation av brandvarnaren medan nyttjanderättshavaren svarar för skötsel av denna.

Olika typer av brandvarnare

Med brandvarnare avses en anordning som fortlöpande kan registrera kännetecknen på en begynnande brand och avge varningssignal.

För hörselskadade finns särskilda brandvarnare där larmsignalen vidarekopplas till ljus- eller vibrationsanordning, eller har en sådan frekvens att den kan uppfattas direkt.

Strömförsörjning till brandvarnare kan ske via anslutning till elnätet eller genom batteri.

Det finns två olika typer av brandvarnare:

1. Joniserande brandvarnare, vars detektor reagerar på förbränningsprodukternas ändring av strömflödet i en jonisationskammare.
2. Optiska brandvarnare, vars detektor reagerar på förbränningsprodukternas förmåga att absorbera eller sprida optisk strålning i en mätkammare.

Av Statens strålskyddsinstitutets föreskrifter (SSIFS 1992:4) om brandvarnare som innehåller strålkälla med radioaktivt ämne samt Konsumentverkets riktlinjer (KOVFS 1978:3) för brandvarnare i bostäder, framgår vilka krav på funktion och säkerhet som brandvarnare skall uppfylla.

Montering och skötsel

Inom varje bostadslägenhet bör det finnas minst en fungerande brandvarnare på varje våningsplan. Brandvarnare bör placeras enligt bruksanvisning och på ett sådant sätt att brand kan upptäckas tidigt. Vidare bör brandvarnare placeras så att sovande personer kan väckas av larmsignalen.

Kontroll av brandvarnarens funktion bör ske regelbundet samt i de fall då bostaden inte använts under en längre tid. I de fall då brandvarnare innehåller batteri för strömförsörjning bör rutiner finnas för regelbundet byte av batterier.

En kasserad brandvarnare bör deponeras enligt kommunens riktlinjer för omhändertagande av elektroniska hushållsprodukter.

Tillsyn och kontroll

Som framgår av 5 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor utövar kommunen tillsyn över efterlevnaden av lagens krav på brandskydd i byggnader och andra anläggningar.